

REVISTA ENCICLO- PEDICA

REVISTA PERIODICĂ LUNARĂ

Proprietar și } IOAN CORBU, Sibiu, Piața Unirii Nr. 10,
Redactor: } fost Cluj, Str. General Grigorescu Nr. 16.

Se împarte gratuit.

Inscrisă sub Nr. 93—1938 la Tribunalul Cluj.

Nr. 1—941 și 4—940 (Cu osia Berlin-Roma) vor apărea după încuviințarea Serviciului central al cenzurii presei.

La problema agriculturii țerănești.

După memoriile d-lor Garoflid și Petre Nemoianu și răspunsurile d-lui Mareșal Ion Antonescu, să fie iertat să arătăm, că și noi am spus în această mică revistă de mult aceleași adevăruri.

Am luat și noi apărarea țeranului față de cei ce-l acusau, fără să cunoască pe țeran și nevoile lui, mai ales față de agronomi, cari, ca să convingă guvernul cât de neapărat de lipsă ar fi ei pentru plugari, îi învinovăteau pe nedreptul de lene, neprecepte, neascultare; ca și măiestrele de bucătărie, cari ca să-și apere meseria, scrieau în ziare, bunăoară, că țeranca fierbe găina, iar zeama o aruncă și mănă numai carnea, adică țeranca nu știe, că zeama de găină e bună de mâncat. Ba am văzut în ziare mirozenia, că cauza subnutriției țeranului nu e lipsa de nutre-mînt, ci lipsa de un program de viață și consumare!! adică i-ar trebui o măiastră să-i facă o listă de bucate, căci se zice în același articol: „țeranul de multe ori nu știe ce să mănânce“ — deși are ce. Se mai spune acolo că „o primejdioasă mentalitate (?!) face pe sătean să vîndă la oraș tot ce au mai bun...“ Cine are chiar și numai o vacă cu lapte duce din prisos și poate și peste prisos groșcior, unt, la oraș, nu din o „mentalitate primejdioasă“, nu de dragul banilor, ci pentru a acoperi și alte nevoi cu banii câștigați. În același articol se mai spune, că între „mijloacele pentru organizarea unui traiu bun pentru săteni cea mai importantă problemă e educația alimentară“. Adecă cum? să împuiezi capul țerancei cu câte rețete de bucate, ori să-i esplici că ce mâncare sănătoasă e laptele, dacă n'are nici măcar o vacă, cum se recunoaște în acel articol. Să dăm țeranului în primul loc vacă, și nu „educație alimentară“ teoretică, dacă n'are decât mămăligă și ceapă, iar cu țeranul, care „nu știe ce să mănânce“ — deși are ce — să nu ne batem capul, căci nu va rămânea subnutrit. Se pot ținea iarna cursuri de bucătărie (fără dresuri din prăvălie) de cel mult două săptămâni cu fetele de măritat și nevestele, cari doresc să învețe. A încărcă memoria elevelor un an

întreg cu rețete de mâncări, cari n'au din ce le pregăti înseamnă cel puțin timp și bani pierduți, și altcum tot se uită până ce ajung să pregătească ele mâncări.

Neînțelegerea intelectualilor pentru țeran și nevoile lui s'a invederat și mai respicat în un discurs al regretatului Iorga, care în aplausele senatului a spus, că cele trei mari adevăruri în agricultură sunt următoarele: 1) țeranul plătește prea puțin (dări), 2) lucră prea puțin, și 3) nu ascultă de nimeni (de agronomi). Am respuns la toate. Ce putea să asculte și să folosească din conferențele teoreticienilor, cari nu-i cunosc nevoile.

Am spus și noi că tractoarele nu sunt pentru țerani, în timpuri normale. D-l Mareșal Antonescu însă are dreptate, ceea ce am constatat și noi la timpul său, că azi, în timpuri anormale (de războiu) cu împruținarea și rechiziționarea vitelor și necesitatea de a ne aproviziona și aliații față de blocada dușmanilor comuni, tractoarele sunt neapărat de lipsă. Dar am spus că trebuie să începem a pregăti pe țeran de pe acum pentru timpurile de pace, când ocupațiunea de căpetenie, ca cea mai fructuoasă, are să fie creșterea vitelor, iar agricultura să o facă cu vitele lor (de ar fi o singură vacă), și nu cu tractoarele scumpe. Se va reduce cultura vipturilor în profitul creșterii vitelor și nu întors, cum învață agronomii pe țeran, să facă ogor și atunci, când are lipsă neapărată de pășune pentru vite. Când se va face pace nu va mai fi lipsă să producem atâtea vipturi, căci se vor căpăta ieftin de peste ocean și cu timpul din coloniile cucerite de Germania.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Factorul de căpetenie la producțiunea agriculturii e timpul, pe care nu-l pot înlocui toate sfaturile și campaniile agronomilor. În toamna anului 1940 toată campania agronomilor pentru cultura grâului a rămas în birou până ce au venit ploile. Se spune, că în România sfâșiată s'a arat și semănat în acel an mai mult decât în România întregită dinainte, dar din cauza timpului rău, a ploilor și frigului, mălaiul în multe locuri nu s'a copt, și în multe județe producțiunea vipturilor e deficitară, și trebuie să se acoperă lipsa din alte județe. În toamna din urmă s'au făcut arături și însemnări puține din cauza ploilor prea multe. Timpul e lucru de căpetenie, agronomii nu pot schimba nimic. Am văzut, că înainte cu trei ani, când recolta grâului a fost așa de frumoasă, agronomii se laudau, că aceasta se datoresce în primul loc lor, și numai în al doilea loc timpului; iar când recolta e slabă, lasă bucuroși toată răspunderea timpului. Altcum pe datele statistice despre producțiunea agricolă puțin temei se poate pune.

E de mirare, că intelectualii noștri, în mare parte ieșiți din popor, nu-i cunosc nevoile, și esagerează peste orice măsură binefacerile școlii și a învățământului pentru țerani, din care cauză se pradă miliarde cu plata atâtor învățători, agronomi, măiestre... de prisos. Am arătat că cartea de agricultură rațională pentru cursul supraprimar poate fi înlocuită cu câteva pagini în o carte de citire și tot așa legumăritul, creșterea vitelor, cari nu se învață pe băncile școlii. Cele cinci cărți de gramatică pot fi înlocuite cu o singură broșură de 30—40 pagini pentru întreg

cursul primar. Am văzut că mari scrietori și gazetari nu pot distinge substantivul de adverb, și atunci ce rost are să îmbătăm de cap și să astringem pe țeran să plătească atâta gramatică și cărți de prisos — de folos numai pentru autori. Numai pentru a împleni timpul pierdut în cursul supraprimar cu o programă analitică încărcată ca și în liceu, și a salariza atâta personal didactic fără nici un folos pentru țeran. Botezarea cursului supraprimar cu titlul de „practic“ nu schimbă nimic, el rămâne tot așa de teoretic.

În școala primară să învețe elevii pe lângă cititul și scrisul, istoria, mai ales descrierea celor mai mari și mai glorioase lupte din istoria poporului român, cari nu numai copiii, ci și țeranii o citesc și ascultă cu plăcere. Științele naturale să fie predate mai mult în formă de conferințe atrăgătoare și pentru băiat, ca și pentru țeran, și să nu-l îmbete de cap cu atâtea definiții. Acestea sunt pentru liceu. Ce folos are țeranul să învețe de rost, fără să înțeleagă, ce e voltul, amperul... sau să calculeze suprafața, sau volumul conului, globului..., cari și în liceu numai puțini elevi mai deștepți le pot învăța, ba se vor afla și învățători, cari nu le vor putea calcula.

Așa, cursul supraprimar se poate reduce fără nici o daună, ci cu folos, la lunile de iarnă, când orice lucru la câmp încetează și să nu se piardă timpul prețios, de lipsă pentru culegerea recoltei, pășunat... Se esagerează peste măsură binefacerile acestui curs (supraprimar). Chiar astă toamnă, când din cauza mobilizării lipsa de brațe era așa de simțită la strângerea recoltei, fostul ministru al educațiunii a dat ordin, ca începerea cursurilor școlare (și a celor primare) să nu se mai amâne (cum cereau părinții și învățătorii), motivând, că „în aceste timpuri grele părinții trebuie să facă jertfe pentru binele și fericirea propriilor lor copii“. Dar din cursul supraprimar noi am văzut, că băieții nu se aleg aproape cu nemica pentru agricultură și fericirea lor. În primul loc trebuie să fie asigurare, strângerea recoltei, nu gramatica și teoriile. Din acestea se poate jertfi pentru recoltă și nu recolta pentru gramatică și teorii. Școlarele săsești au și cerut să fie lăsați băieții din cursul supraprimar să ajute la strângerea recoltei. Firesce că ministerul n'a putut refuza încuviințarea dar a pus condițiunea, că întrebuințarea băieților la recoltă să nu treacă de trei săptămâni — așa de mare preț se pune pe gramatică și teoriile, ce se învață în cursul supraprimar. Am citit în ziare rapoarte ministeriale, că mălaiul în unele locuri, unde nu s'a copt, a ramas pe câmp necules din cauza iernii timpurii. Asta n'o înțeleg, că să rămână necules, chiar necopt, mălaiul se poate folosi de nutreț la porci și vite.

Un pedagog fost la conducerea ministerului educațiunii (d-l C. Kirițescu) era așa de convins de bunătatea și necesitatea programei cursului supraprimar, că și-a dat părerea, că toți învățătorii refugiați din Basarabia, Cadrilater și Transilvania nordică, pentru cari nu mai era loc între fruntariile rămase, „nici n'ar fi de ajuns pentru împlinirea în întregime a golurilor unui învățământ deficitar în puterile didactice“!! — după programa încărcată, fără nici un folos. Agricultură rațională, care ar fi studiul

de căpetenie al acestor cursuri, se învață de atâția ani fără nici un rezultat practic, și așa va fi și în viitor, ori cât li s'ar da titlul de „practic“.

Tot de dragul acestor programe analitice, cari nu sunt pentru țeran, se prelinde, ca la fiecare școală primară să fie cel puțin câte patru învățători, fără considerare la numărul elevilor. Să ne cugetăm că de unde și cine va putea plăti atâția învățători, agronomi și măestre, câți reclamă programa analitică încărcată, care nu e pentru țeran.

Am arătat în aceste pagini și mai ales în Nr. 1—939 (pag. 16—17), că pârghia de căpetenie pentru ridicarea satelor și bunăstarea țeranului e înzestrarea lui cu vite, nu „înalta pregătire pedagogică“, teoretică a învățătorilor, nici măiestre e și agronomii. Cei ce vorbesc despre „ravagiile înfricoșate ale analfabetismului“, nu știu ce vorbesc, și n'au cunoștință de viața și nevoile țeranului.

Am arătat, că până ce țeranul nu „s'apucă la vite“, nu poate ieși de-aupra pe sărăcie. De aceea el trebuie ajutat în primul loc ca să se apuce la vite. Să nu fie casă țerănească fără cel puțin o vacă. Unde e vacă la casă, e îndestulare, și subnutrirea e necunoscută, fără măiestrele de bucătărie. Vaca e un capital, care crește într-una și asigură nutreșmentul și bunăstarea familiei. Insoțindu-se doi țerani cu câte o vacă, pot avea și jug pentru arat și cărat fără plată. Cine are o vacă, are îndemn la lucru, căci își vede averea sporind pe sigur. De aceea am propus ca statul să dea țeranilor lipsiți de vite, în loc de credite ieftine, câte o vițea, pe care să o restituie statului cu prima vițea, ce va avea, cu care statul va înzestra alt țeran lipsit. Așa țeranul nu e nevoit să poarte sarcina apăsătoare a intereselor împrumutului până când nu are nici un folos după vițea. Aceste vițele să nu poată fi cuprinse de nimeni, nici de fisc, nici să poată fi vândute. S'ar putea începe a se da vițele la luptătorii întorși de pe front, cari au mai mulți copii. Înainte însă de a se cumpăra vițelele, să se conscrie demobilizații fără vite și să fie întrebați, că pe când ar fi în stare să le poată lua în căutare și ținere. Totodată cei ce n'au un staul să fie îndatorați a-și clădi un stăuleț (cu părțile de îngrăditură cu lut). Așa țeranii, cari vor fi dăruiți se vor îngriji de pășune și fânaț în așteptarea evenimentului fericit. Totodată se vor conscrie și țeranii, cari au vițele de vândut și se vor arvonii.

Conscrierea țeranilor și recomandările să se facă prin preoți și învățători. Vițelele să se cumpere după puțință din sat, sau din satele vecine și să fie de rasă locală. Să nu se înceapă cu rase nobile, mai greu de ținut. Aceasta trebuie lăsată pentru mai târziu. Se pot ajuta țeranii și cu semințe pentru plante de nutreț. Cu o cale recomandăm călduros guvernului să iee în dreaptă considerare plânsorile întemeiate ale oierilor. Și încă una: să se dea satelor humbac ieftin (când se poate), și nu măiestre de țesătorie (de lucș), căci știu țerancele țese.

I. CORBU.